

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN PROMET

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Številka 100. — Naročnina za ozemlje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, —

Ljubljana, 11. oktobra 1953. — Številka telefona 552. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 11. oktobra 1953.

ŠTEV. 108.

Važnost saobračaja po Jugoslaviju.

Piše Ljubomir St. Kosier, direktor Centralne Banke d. d. (Karlovac).

Vlada je riješila, da celokupan iznos sadanjeg investicionog zajma od 500 milijuna dinara upotrijebi na obnovu postojećih pruga Zagreb-Beograd-Caribrod.

Izveštaj kr. vlade.

Jugoslaviju će učiniti pravom, živom Jugoslavijom jedino savršena saobraćajna mreža i savršena, dakle i slobodna saobraćaj.

Prof. St. Osterman.

Die heutige, auf Arbeitsteilung gegründete und auf umfangreiche Betriebsanlagen und leistungsfähige Betriebswerkzeuge sich stützende Gütererzeugungsweise ist ohne das neuzeitliche Verkehrswesen gar nicht denkbar.

Dr. R. von der Borcht.

Valjan saobraćaj je uvjet Jugoslavije; Jugoslavija je uvjet Jugoslovenstva; Jugoslovenstvo je uvjet opstanka. — Eto, tako jasno i razgovjetno, da ga svatko može da razumije, govori prof. S. Osterman, o važnosti našeg saobraćaja po zemlju i o potrebi, da se ovaj što prije uredi i usavrši. On kaže, da je oslobodjenje, uredjenje i obrana našeg saobraćaja i našeg prometa, uvjet našeg opstanka.

Čini se, da ove riječi ne razumije ili bar ne ču da razumije jedan veliki dio naše javnosti. — Od toga što ih razumiju, novinari, publiciste, i ono par intelektualaca sa time još daleko nije to pitanje riješeno. — To je pitanje, naime problem uredjenja našeg saobraćaja od takove eminentne važnosti po cio naš narod, da bi o veličini i o istinosti gornjih navoda morali da budu uvjereni svi, koji danas proživljaju s nama ovo doba naše državne i ekonomske konsolidacije. — Naša država, kako ona danas stoji, nije bila u položaju da preuzima gradnju nikakvih novih saobraćajnih puteva i veza i mi u kraljevini imademo danas samo one saobraćajne veze, koje su nam ostale od bivše podunavske monarhije, a tamo opet

s onu stranu Dunava i Drine, one, koje su bile podignute još ranije u bivšoj kraljevini Srbiji. — Austro-ugarska monarhija i kraljevina Srbija imale su sasvim oprečne zahtjeve i potrebe u pogledu uredjenja saobraćajnih puteva, one nisu mogle već onda pri izgradjivanju pruga, da vode računa o današnjoj našoj ujedinjenoj otadžbini, već su svaka za sebe izvajale trasiranje pojedinih linija onako, kako je to ponajbolje zadovoljavalo njihove političke ciljeve i ekonomske potrebe.

Austro-ugarska monarhija napose nastojala je da na slavenskom jugu sprovodi i zasebnu svoju saobraćajnu politiku, koja je — prirodno — trebala vazda da gravitira u tadanje metropole Budimpeštu i Beč, ne vodeći pri tome mnogo računa o potrebama našeg življa ni o našim ekonomskim interesima. — Kraljevina Srbija bila je uopće dosta siromašna, ona je potrebovala raspoložive kapitala iz državnih blagajni u druge svrhe, ponajprije u cilju propagande, i za nacionalno oslobodjenje južnih Slavena ispod bivše podunavske monarhije. — Kraljevina Srbija imala međutim u svemu tek nekoliko željezničkih pruga.

I sada kada je došlo do narodnog ujedinjenja i kada je dignuta granica na Drini i Savi, a ove postale srcem prostrane države, mi smo takodjer imali da ujednimmo i naše saobraćajne linije, prema potrebama našeg političkog i ekonomskog položaja. Za gradnju novih željezničkih veza od potrebe su prije svega veliki kapitali, koji su danas tim veći, jer je i skupoća svih potrebitina golema. — Po našem finansijalnom stanju, u kome smo se bili našli, a i po onome u kome se još i sada uvijek nalazimo, mi nismo bili u stanju da preduzmemo u državnoj režiji trasiranje novih saobraćajnih linija, već smo prije svega morali svu našu pažnju da posvetimo opravei i uredjenju

do sada već postojećih pruga, kako bi ovdje mogle da zadovoljavaju potrebama, za koje su namjenjene, dok se ne izgrade nove linije.

Nu i za ove radnje od potrebe su velike i znatne svote, svakako ali veće od onih, što ih država može redovnim putem da namakne u tu svrhu. Tako primjerico prema zvanično ocenjenom troškovniku iznašat će samo troškovi nabave pragova željezničkih i skretničke gradje na pruzi Zagreb-Beograd do 120,000,000 kruna. Da se uzmagnu pokriti ovi izdaci, kraljevsko je ministarstvo finansija izdalo na supskripciju prvi jugoslavenski investicioni zajam u ukupnom nominalnom iznosu od 500,000,000 dinara sa 7%-nom godišnjom kamatnom stopom.

Upisivanje na ovaj investicioni zajam otpočelo je početkom prošloga mjeseca i trebalo je da bude zaključeno poslednjim danom mjeseca. Uspjeh je mnogo manji od onoga, što se očekivalo. Mi smo vidjeli, da se jedan veliki dio naših sugradjana ustegnulo i nije se odazvao pozivu državne vlasti da učestvuje pri upisu i uplati ovog zajma. Imade pače pojava, po kojima bi se moglo zaključivati, da izvjesni krugovi žele i hoće, da sprovedu bojkot protiv ovoga zajma. Mi ne možemo u to da vjerujemo, jer kada bi to, odista bio slučaj, bila bi to za naš narod velika sramota, i ljagu, koju bismo time već u početku našeg slobodnog života nanijeli na naš ekonomski organizem bilo bi vrlo teško kasnije skinuti.

Kraljevsko ministarstvo finansija produljilo je upis do polovice ovog mjeseca, da pruži tako priliku da učestvuju kod upisa i oni, koji ranije nisu to učinili.

Ovime, što smo rekli, mi nismo namjeru da vršimo neku naročitu agitaciju u cilju supskripcije, već želimo tek da ispovjedimo naše duboke uvjerenje, da ovaj 7%-ni investicioni zajam nije nikakovo partijsko pitanje i novac, koji se time ulaže, ne utječe u blagajnu nikakove partije, on nema ništa zajedničkoga s nijednom partijom niti

sa ličnošću ministra finansija, jer je namijenjen jednom jedinom cilju, a to su državne investicije i ekonomska konsolidacija Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Rješenje pitanja našeg saobraćaja i prometa jest uvjet za rješavanje problema Jugoslavije; rješenje problema Jugoslavije jest uvjet za rješenje problema Jugoslovenstva, a s time i problema našeg opstanka.

Uredjenje našeg saobraćaja, uopće je dakle preduvjetom naše državne konsolidacije.

Prva plenarna seja spopolnjene trgovske in obrtniške zbornice.

(Dalje.)

Reorganizacija zbornice.

Cas hiti, razmere se izpreminjajo, novim potrebam je treba pazno slediti in skrbeti, da se jim ustreza. Načelo enotnih zastopstev trgovine, industrije in obrta je gotovo pravo in za gospodarstvo na višji stopnji razvoja stoječe potrebno, ali gotove korekture in izpremembe so v ustroju zbornice danes potrebne. Tudi v okrilju naše trgovske in obrtniške zbornice bo treba nekaj izprememb, katerih ne bo težko izvršiti ob dobri volji in uvidevnosti. Ko pa se to zgodi, ni pravega stvarnega razloga za razdruževanje tega, kar se je kot celota obneslo. Komaj bi bilo pravilno, iskati nepoznano novo, dočim bi se zavrglo staro izkazano uredbo, katero se da gladko in lahko sedanjim potrebam primerno preurediti. Brez detajlov naj bode navedeno danes le to, da bi bilo v okrilju enotne zbornice omogočiti zadostno samostojnost trem glavnim skupinam: industriji, trgovini in obrtu. Dati bi jim bilo nekako avtonomijo tako, da bi v svojih posebnih zadevah po potrebi pri gotovih akcijah vsaka paralelno z ostalima dvema skupinama samostojno sklepala in ukrepala. V velikih, vsemu

Kronika razvoja hranilnic.

Sestavil: I. Mohorič.

(Dalje.)

Ob prehodu iz podaniškega režima po l. 1848. so morala poprejšna patrimonialna sodišča s svojimi gospodarskimi uradi prenehati in pripojene sirotinske blagajne so prešle v upravo novoupeljanih davčnih uradov po instrukciji z dne 16. novembra 1850. S tem izgubljajo kumulativne blagajne kot predhodnik in soroden tip hranilnic nadaljši stik s poznejšim razvojem hranilništva naših pokrajin, dasi ni tudi pozneje došlo k njih principielni, definitivni razpustitvi. Po statistiki za l. 1904 jih je bilo v Avstriji še 660 s skupno svoto 331,9 milijonov kron sirotinskega denarja, katerega 75.1% je bilo izposojenega na hipoteke, 11.8% investiranega v javnih papirjih, izmed ostalega pa 0.2% hranilničnih vlog. Zanimiv je spor, ki je bil nastal glede uporabe prebitkov, ki so bili tekom zadnjih štiridesetih let narasli na 45.4 milijonov kron do leta

1900. Avstrijski vladni načrt iz leta 1905 je stremel po tem, da bi se upravni prebitki porabili za stavbo državnih poslopij. Načrtu so oponirali agrarci, ki so reklamirali prebitke sirotinskih blagajn v prosep za družništva. Konkretnega pomena pa je za nas svoječasni boj hranilnic za sirotinski denar in za zvišanje maksimalne meje dovoljenih sirotinskih vlog.

IV. Pravi tip hranilnice pohaja toraj iz Nemčije, in kumulativne sirotinske blagajne so mu le denarnoteknično sorodna naprava, enako kot so italijanski monti postali v poznejšem razvoju, posebno kjer se je razvil italijanski vpliv, stalen spremljevalen pojav, v hranilnični kroniki. Inicijative za ustanavljanje hranilnic so se prijeli ugledni državniki, v Franciji Mirabeau, v Angliji Malthus in polagoma se je začela razvijati nova institucija. Mlad razvoj je prekinila na kontinentu okupacijska doba, mnogo hranilnic bi postalo žrtev invazijske rekvizicije, šele v kongresni eri se je začelo zopet misliti na sredstva, da se opomore obubožanim slojem. Razvoj hranilništva te dobe je

bil pretežno koncentriran na britanskem otoku v prid industrijalnega delavstva. Prva je začela delovati med otroki Priscila Wakefield v tottenhamški fari v Middlesexu po vzoru wendonskega župnika Smitha l. 1804, sočasno dr. Henry Duncan v Ruthwelu in tekom zveznih bojev na kontinentu je osnovala Anglija že obsežno omrežje hranilnic. Mirabeau je skušal uresničiti svojo idejo v zvezi z banque de France, osem let se je zaman trudil za osnovanje hranilnice in šele leta 1818 se je ustanovila v Parizu »société anonyme de bienfaisance pour en encourager la petite épargne. Ustanovitelji so bili B. Delessert, ravnatelj Compagnie royale d'assurances maritimes, Rotschild in I. Lafite. Pariška hranilnica je bila vzor leto pozneje ustanovljeni »prvi avstrijski hranilnici« na Dunaju in zanimivo je, da je bila druga v Avstriji ustanovljena hranilnica »Krainischë Sparkasse in Laibach« — Kranjska hranilnica v Ljubljani, ki praznuje letos svojo stoletnico. Dunajsko hranilnico so ustanovili na iniciativo notranjega ministra, najvišjega kanclerja grofa v. Saurau. Tedanji župnik v Le-

opoldovem predmestju J. B. Weber je nabral jamstveni zaklad potom javne subskripcije.

Nagel razcvit hranilnice v stolnem mestu in iniciativa tedanjega deželnega guvernerja na Kranjskem, grofa Sweerts-Sporka, da bi se osnoval tudi za Kranjsko podoben zavod, so bili v Ljubljani povod, da so ljubljanski župan I. N. Hradecky in meščani G. Candutsch, F. Gallè, G. Mülle, J. Seunig in I. F. Wagner vložili pri vladi prošnjo, da bi se smel v Ljubljani potom privatnega društva človekoljubov osnovati podoben zavod, ki bi vsem individuom visokega, kakor tudi nižjega meščanstva in ljudskega sloja nudil priložnost, da varno nalože za poznejše dni življenja svoje prihranjene denarje, ali pa tudi da jih dvignejo v slučaju bolezni, nesreče in drugih trenutnih potreb. — Tako so formulirali ustanovitelji koncesijsko prošnjo in se zavezali, da sprejmejo za pravilno poslovanje s celotnim premoženjem solidarno porošstvo zase in za svoje naslednike. Deželna vlada je vrnila dne 20. oktobra 1820 štev. 13.149 konsorciju prošnjo s sledečim odlokom: (Dalje prih.)

delodajalstvu skupnih vprašanjih pa bi nastopala zbornica industrije, trgovine in obrta skupno in enotno kot mogočen faktor v naši upravi in javnem življenju. Kot enotnost bi naj iskala tudi zveze in opore pri svojih posestrimih doma in v inozemstvu. V tri sekcije podeljena skupna zbornica bi morala ustrezati in zadoščati vsakim zahtevam, tudi tistih, ki ne brez upravičenosti žele za vsako teh skupin v lastnih zadevah večje samostojnosti, nego so jo imele doslej.

Uradni dnevi v Mariboru in Celju.

Lokalnim željam po neposrednem stiku z zbornico, oziroma njenimi zastopniki, se je ze ustreglo ter prireja zbornica že celo leto na zadovoljnost lokalnih interesentov takozvane zbornične dneve v Mariboru. Dasi ta naprava provzročala nemale stroške, jo bo moč na željo interesentov uvesti tudi za Celje. Doslej je bilo treba malo računati s tem, da nismo imeli zadostnega števila izvežbana uradništva. Jasno pa je, da je treba pri tem gotovih ozirih in gotovega sistema, ker redno delo trpi in zastaja, če morajo referentje biti mnogo od doma. Predsedstvo zbornice je mnenja, da bo mogoče to vprašanje zadovoljivo urediti. Zastopati pa moramo pač mišljenja, da morajo poklicani reprezentantje trgovine, industrije in obrta biti ne le tolmači in izvrševalci želj in potreb svojih mandatorov, marveč, da morajo v principielnih vprašanjih se zavedati dejstva, da so oni poklicani biti tudi vodniki trgovine, industrije in obrta ter da morajo kot taki presojati vprašanja danes, ko smo v svoji državi in sami sodelujemo pri urejanju svojih poslov in svoje usode, raz višje nego zgolj lokalno stališče ter se eventuelno tudi postaviti na stališče, da višji gospodarski interes zahteva včasih drugo pot in druga sredstva, nego se smatrajo za prava v krogu lokalnih interesentov. Iz oči ne smemo izgubiti dejstva, da je za poklicnega in strokovno izobraženega industrijalca, trgovca in obrtnika zbornica prvi in najmerodajnejši stanovski faktor.

Skladnost interesov trgovine in industrije.

Napačno bi bilo trg. in obrtniško zbornico, katera po svojem zakonito predpisanem delokrogu zastopa interese vseh, torej industrije, trgovine in obrta, kakor tudi prometne interese, sodeč po njenem nazivu, smatrati za korporacijo, katera ne bi z vso vsmo zastopala interesov naše industrije. Narobe, skoro pretežni del zborničnega dela velja naši industriji in obrtnosti, kajti vsa zbornična prizadevanja glede trgovinske in carinske politike, glede davčne zakonodaje, za izboljšanje prometa, za pravno varnost in zaščito prihajajo vsaj v toliko meri v korist industriji in obrtu kakor trgovini. Kar se tiče predsedstva in vodstva zbornice, je pri nas stvar taka, da so vsi trije člani sedanjega predsedstva industrijalci, oziroma obenem industrijalci. Sicer pa je umestno, kakor je zastopnik naše zbornice pri poletnem posvetovanju zastopnikov komercialnih in industrijalnih organizacij na Bledu poudarjal ob splošnem pritrjevanju zborovalcev, naglasiti, da pri nas med trgovino, industrijo in obrtom ni v globino segajočih nasprotstev in sodelovanje izključujočih interesnih divergenc. Pri najrazličnejših zborovanjih v okviru zbornice je ali od početka vladala soglasnost med trgovino in industrijo ali pa so se momentane diference hitro uravnale z razumnim posredovanjem. Pri vsem tem imejmo pred očmi, da prav naši najboljši trgovci kažejo veliko razumevanja za industrijalni razvoj. Skupnost interesov in tesna zveza se kaže najbolj v praktičnem življenju, kjer so na eni strani veliko naših, iz lastnega naroda vzniklih industrijskih podjetij ustanovili baš naši trgovci. Sploh srečavamo pri nas celo vrsto trgovcev, ki so hkratu tudi prav dobri industrijalci. Ta razvoj industrije in trgovine je tudi pravilen, ker je trgovina ča-

soavno predhodnica industrije v vsakem narodu ter je gotovo za uspevanje mlade industrije pri nas najboljša zagotovilo, če jo ustanovi in vodi trgovec, kateri pozna potrebe zemlje in zna presojati razpečevalne možnosti. V resnici imamo pri nas važnejše naloge kakor pa to, da bi naravnost skrbno iskali, da se skonstruirajo takozvani nepremostni interesni konflikti med trgovino in industrijo. V Srbiji in Beogradu so menda, kakor se nam opisuje, razmere drugačne, in se trgovci in industrijalci, ki imajo v početku vstvarjanja novih podjetij nelahko stališče, včasih ne morejo sporazumeti. Nočemo si lastiti odločilne sodbe, ali mislimo, da bi mogo baš v tem pogledu mnogo pripomoči do izboljšanja položaja in do večje uvidevnosti prav dejstvo, da bi imeli trgovci in industrijalci, ki imajo svoje velike delodajalske skupne interese, večkrat priliko, da se skupno posvetujejo o pendentnih gospodarskih vprašanjih, kar baš morejo v skupni zbornici.

Zbornica kot gospodar. korporacija.

Zbornica je kot legitimna zastopnica industrije, trgovine, obrta in prometnih interesov izrazita gospodarska korporacija. Vprašanja svojega delokroga mora presojati raz strogo gospodarsko stališče in se skrbno ogibati vsakega zapletka v dnevno politiko. Gospodarska korporacija takega ustroja in tolike pomembnosti kakor je zbornica more res koristno in gospodarsko plodovito delati, če se drži vodila, da so za njeno ravnanje merodajni zgolj gospodarski, stvarni in strokovni momenti. Zbornično vodstvo se tega načela skrbno drži in je prepričano, da je uspešno delovanje zbornice mogoče tudi v bodoče le, ako se ne oddalji od teh načel. Kot gospodarska korporacija si mora zbornica ohraniti spoštovanje in vpoštevanje v naši javnosti in v državni upravi ne gleda na to, katera politična smer je vsakočasno dominantna v pokrajini in v državi. Nobena vlada ne more želeti slabega položaja v glavnih gospodar. panogah. Značaj gospodarske in strokovne korporacije si more naša zbornica sedaj varovati tem lažje, ker je na srečo izginilo iz zbornice ono dražilo — volitev deželnih poslancev —, katero je v prejšnjih časih vabilo politične stranke v trgovsko in obrtniško zbornico in pogosto motilo redno stvarno delo.

Hipno in bežno je bilo že omenjeno, kako številni so zbornični posli in kako mnogostransko je delo v zbornici ter kako velike zahteve se stavijo do zbornice v njenem praktičnem delovanju. Dejstvo je, da je treba vrhutega mnogo težkih poslov in vprašanj, katera zahtevajo veliko verziranost in točno obvladovanje strokovne materije, rešiti in odločevati na brzo roko. Drugo dejstvo pa je, da mnogo teh poslov in zlasti mnogo sodelovanj zbornice ob raznih prilikah pri javnih oblastvih in korporacijah po svojih zastopnikih ne prihaja do vednosti širši javnosti. Za mnogo stvarnega, uspešnega in koristnega dela, za obilo žilavih prizadevanj v korist industrije, trgovca in obrtnika se v širši javnosti ne izve. Zategadelj tudi zbornično delo ne najde vedno tiste pravične ocene in tistega pristojnega priznanja, katero ji gre. V novih razmerah je imela zbornica ponovno priliko inciativno ali na poziv raznih mest in oblastev ali na vzpodbudo interesnih zastopstev pečati se z najrazličnejšimi posli javne uprave. V novih razmerah se je njen delokrog silno razširil, mnogo novega dela je nastalo. Brigati se in interesirati se je bilo treba za velika vprašanja, ki se odločilno tičejo trgovine in obrta, z vso resnostjo in unemo, pa tudi s tisto odgovornostjo, ki odgovarja povsem drugim nalogam, katere so stavljene zbornici, prej zastopnici le ene male kronovine, v novi veliki državi. Akcije, izjave in mišljenja zbornice so sedaj vse drugega pomena in često neposredne praktične važnosti, ker so podlaga za ukrepe centralnih mest v največjih vprašanjih.

(Dalje prihodnjik.)

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Nadaljevanje)

Vsled vojnih komplikacij 1870/71 predvsem vsled obleganja Pariza, je bilo vsako pogajanje upravnih komitejev z delničarji izključeno in v trgovsko ministristvo se je zopet vrnila le obljuba, da hočejo po sklepu miru pospešiti konečni sporazum. V novembru 1871. leta so nato odposlali na Dunaj kot generalnega konzulenta Talabota k pogajanjem. Pa kljub podrobnim študijam različnih delilnih načrtov ni bilo mogoče najti prave kombinacije za ugoden kompromis, za delitev prvotnega delniškega kapitala in za razmerje prevzetja prioriteta dolga. Še težja pa je bila rešitev vprašanja skupnega jamstva vseh prog za hipotekarni prioritetni dolg za slučaj ustanovitve dveh ločenih delniških družb.

Namesto konkretnega načrta, je poslal Talabot po dolgem študiju ministristvu spomenico, v kateri navaja težkoče, ki onemogočujejo izvršitev delitve, in prosil za podaljšanje roka ter predlagal, da bi se o zadevi skupno posvetovali zastopniki družbe in obeh interesiranih vlad.

Medtem je Ogrska, po političnih uspehih 1867. leta začela delati na urednitvi svojih, gospodarsko-političnih tendenc in predvsem zasnovala smotren prometni program. Med raznovrstnimi prometno-političnimi načrti se je pojavil tudi predlog podražavljenja ogrskih prog južne železnice potom odkupa. Takojšnja uresničitve tega načrta bi bila brez dvoma pospešila delitevdružbe. Ker pa k temu ni prišlo, je ogrski predlog le zadržal rešitev glavnega vprašanja. Najboljši dokaz je, da je trgovski minister dr. Bahnhans takoj po nastopu službe zmedel rešitev mednarodnega dela vprašanja južne in že za pogajanja določena italijanskega odposlanca Cambray-Digny začetkom maja 1872 pripravil do tega, da je opustil svojo pot na Dunaj. Vendar to navidezno prekinjenje pogajanj ne pomeni desinteresa na rešitvi vprašanja, ker se je takoj ponovilo v novi obliki.

Južna železnica je bila koncem omenjenega leta primorana prositi avstrijsko finančno ministristvo za dovoljenje emisije prioriteta v znesku 30 milijonov goldinarjev. Zadevni odlok finančnega ministristva z dne 31. decembra 1872 določa, da vlada nove emisije in novega posojila tako dolgo ne dovoli, dokler ne bode ločitev obeh skupin prog, italijanske in avstro-ogrskje, izvršena.

Medtem pa se je tudi ogrski načrt državnega odkupa prog izjalovil — in avstrijsko trgovsko ministristvo je dne 24. aprila 1873 pozvalo družbo vnovič, da tekem 6 mesecev predloži popoln delitven načrt. Par tednov potem je izbruhnil na dunajski efekt-ni borzi znani polom, ki je vplival tudi na finance podjetja in bil med drugim povod k novi smeri železnične politike. Družba se je zopet poklonila z novo spomenico, ki v bistvu ponavlja Talabotov memorandum in v kateri izjavlja, da je upravni svet pripravljen študirati in razpravljati o programu, ki pa nudi kljub vestnosti sestave vsled nerešenih vprašanj toliko težkoč, katere bi se moralo premostiti, če se hoče načrt izvesti.

V obširnem resumé navaja spomenica osnovo tega programa, da preide sedanja združena južna avstr. lombardska in centralano ital. družba v delniško družbo južne železnice in gornjeitalijansko železniško delniško družbo, kakor so bile proge že provizorno upravno deljene, tudi glede finančne gestije pod pogojem, da se princip skupnega poročstva za vse izdane obligacije in za nove, ki še pridejo k emisiji, napram lastnikom ne bode kršil. Izkupnina za nove obligacije naj bi krila družbine obveznosti do dne ločitve in obe vladi naj bi jim potrdile enakovrednost s starejšimi papirji, kar se tiče jamstva. Kot zastava za obligacije ostaja vedno skupno podjetje in obe družbi jamčita za solidarno obrestovanje in vračevanje obligacij. Glede kapitala, ki prihaja do dne ločitve v pošte, naj se prideli

avstrijski družbi južne železnice 375 tisoč delnic v znesku 187, 500.000 frankov in 250.000 komadov 5% obligacij v znesku 107.000.000 frankov. Dalje sorazmerni del že izdanih in še bodočih 3% obligacij. Gornje italijanski železniški družbi pa pripade 375 tisoč osnovnih delnic v enaki vrednosti 187.5 milijonov frankov, toda samo 56.000 kosov obligacij, ki so bile izdane za stavbo proge Videm—Pontebba v znesku 19,600.000 frankov in pripadajoči del 3% obligacij. Delitveno osnovo mora odobriti občni zbor in skupno finančno gestijo pa vodi stalni komite v Parizu. V njegovo blagajno vplačuje vsaka družba svojo kvoto za obrestovanje in amortizacijo skupnega dolga. Program je imel torej, kakor je razvidno, tendenco ohraniti kolikor mogoče skupnost podjetja. Vladam pa prepušča rešitev najbolj kočljivega vprašanja, namreč razdelitve prioriteta dolga. Program ne nudi mnogo pozitivnega.

Neosnovane vesti o moratoriju.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je dne 22. septembra t. l. spričo širečih se vesti o nameravanem moratoriju za inozemska plačila poslala odločen protest finančnemu ministristvu. Prejela je sedaj od generalnega inšpektorata obvestilo sledeče vsebine:

»Povodom Vaše depeše z dne 22. septembra, naslovljene na g. ministra financ, ima generalni inšpektorat čast, izjaviti Vam zaradi umirjenja trgovskega sveta: Popolnoma neosnovane so vse novinarske vesti, da obstoji predlog v to svrhu, da se zaradi poboljšanja naše valute uvede nekaj specialen moratorij za naše trgovske obveze v inozemstvu. Tak predlog ni potekel niti od strani finančnega ministra niti od trgovske komore niti ni bilo o njem vobče govora ter se zategadelj o takem predlogu ni moglo niti diskutirati.«

Podpisovanje državnega posojila.

Mного denar. zavodov je naprosilo finančno ministristvo, naj se jim dovoli še nadaljno podpisovanje državnega posojila, ker vsled obilice podpisov še niso mogli končati svojega posla. Finančno ministristvo je tej prošnji ugodilo in dovolilo, da se more vršiti podpisovanje posojila do vključno 15. t. m. O pomenu in potrebi tega posojila se je pisalo že toliko, da je vsakemu znana njegova svrha. Z zadovoljstvom se more konstatirati, da je investicijsko posojilo v zadnjih dneh našlo vedno več umevanja. To je uzadovoljiva činjenica in znak treznega razumevanja dolžnosti napram državi. Po dosedanjih rezultatih, ki so znani sindikatu denarnih zavodov, se more reči, da je podpisovanje približno uzadovoljivo. Definitivni rezultati se bodo mogli razglasiti še le po 20. t. m. Denarni zavodi, pri katerih se vrši podpisovanje državnega posojila, naj čim prej zaključijo žurnale podpisov do 30. septembra in naj jih takoj pošljejo sindikatu. Kolikor posojila bo podpisana med 1. in 15. oktobrom, naj denarni zavodi takoj po preteku roka javijo in sicer tako, da bode svota podpisanega posojila do 30. septembra in ona do 15. oktobra posebej navedena.

Dolžnost vsakega trgovca je, da podpiše državno investicijsko posojilo.

Pozivljamo vse one, katerim je dobrobit naše države pri sre, da izpolnijo svojo državljansko dolžnost in podpišejo še v zadnjih dnevih naše državno investicijsko posojilo. Rok poteče s 15. t. m.

Izvoz in uvoz.

Izvoz hmelja je svoboden. Naš generalni konzulat v Pragi poroča, da je na podlagi rešenja urada za zunanjo trgovino hmelj od 10. septembra t. l. uvr-

ščen v spisek predmetov, katerih izvoz in izvoz je svoboden. Pri izvozu se plačuje 2%, pri uvozu pa četrt odstotka od fakturirane vrednosti na račun manipulacijske takse.

Izvoz moke iz Madžarske. Madžarski senat za prehrano je pristal na izvoz 1.000.000 met. stotov moka. To kar je izvoženo do sedaj, se mora od navedene količine odbiti. Izvažati se more le moka 0. Izvozna carina bo zvišana.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Kredit za naše trgovce v Londonu. Po poročilu naše pooblaščenega trgovske agencije v Londonu, je angleško ministristvo za trgovino izdelalo nove predpise za dajanje kredita, plačljivega od 1 do 3 let z jamstvom kakega našega denarnega zavoda. Obrestna mera je za 1 odstotek višja nego v angleški banki in znaša sedaj 5%. Naši trgovci in industrijalci so se tega kredita zelo malo posluževali, dočim naročajo in kupujejo Češkoslovaki, Rumuni, Poljaki in Bolgari posebno manufakturo, stroje in strojne dele v velikih količinah. Tudi naši trgovci naj bi uporabljali to priliko, ker se bo naša valuta v teku treh let znatno zboljšala. Trgovska agencija je pripravljena vsakomur preskrbeti potreben kredit, če dotični trgovec ali industrijalec pošlje sledeče podatke: 1. katere vrste blago namerava kupiti in za kakšno vsoto v angleški vrednosti, 2. katera banka sprejme jamstvo in za koliko časa. Od banke, ki prevzame jamstvo, naj se pošlje letna bilanca zadnjega leta.

Francosko-nemška trgovska pogodba podpisana. 6. t. m. ob 18. uri sta podpisala ministra Loucheur in Rathenau glavni akt francosko-nemške trgovske pogodbe, ki je pisana na nemškem in francoskem jeziku. 7. t. m. so delegati presesali še dodatke, katere so tudi podpisali.

Denarstvo.

Redukcija prosvetnega budžeta. Ministristvo za prosveto je pozvalo strokovnjake in izvedence za Hrvatsko in Slavonijo, Bosno in Hercegovino, Slovenijo, Srbijo in Vojvodino, da se izjavijo glede vprašanja zatvoritve nekaterih srednjih šol.

Bavarska državna banka je podpisala 200.000 mark investicijskega posojila. Bavarska državna banka je podpisala 200.000 mark našega državnega posojila. To je prvi večji podpis inozemskega denarnega zavoda, ki pa priča o zaupanju, katerega goje tuje države napram naši kraljevini.

Prijave o obveznicah vojnih in predvojnih posojil bivše avstro-ogrsko monarhije izven ozemlja naše kraljevine. V zvezi z odločbo ministra za finance Ur. br. 4585 z dne 6. septembra t. l., se pozivljejo vsi naši državljani, ki do sedaj še niso predložili prijav o svojih obveznicah predvojnih in vojnih posojil bivše avstro-ogrsko monarhije, katera so iz kakršnegakoli vzroka izven ozemlja naše kraljevine — v inozemstvu — naj to store do dne 15. oktobra 1921. Prijave, ki bi se predložile po določenem roku, kakor tudi one, ki ne bi obsežale potrebnih podatkov se ne bodo upoštevale. Prijave morajo obsežati tele podatke: 1. ime lastnikovo, njega priimek, poklic, stanovišče (točni naslov); 2. vrsto (uradni naslov posojila), serijo in število obveznic vsakega posojila posebej in namin. vrednost; 3. podstavo, na kateri so se deponirale (n. pr. zapuščina, lombard, ženitvena varščina itd.) in vsoto dolga, za katerega jamčijo; 4. kraj in zavod, kjer so obveznice deponirane. Prijave je treba vlagati pri generalni direktoriji državnih dolgov v Beogradu.

(Uradni List št. 210, z dne 1. oktobra 1921.)

Likvidacija pasivnih denarnih zavodov v Vojvodini? Nekateri beograjski časopisi poročajo, da namerava vlada izdati naredbo (nekateri časopisi poročajo celo, da jo je že izdala), da morajo vsi denarni zavodi v Vojvodini, ki so pasivni, stopiti v likvidacijo. To so večinoma nemški in madžarski denarni zavodi, ki so med svetovno vojno angažirali vse svoje depozite, kapital, vloge itd. v avstrijskem vojnem posojilu. Pri podpisovanju našega notranjega 7 odstotnega posojila so ti zavodi objavili, da ne morejo podpisati posojila, ker so pasivni. Oblasti so se baje poslužile zakonite mere in odredile, da morajo zavodi z večjimi pasivi kot aktivni stopiti v likvidacijo. V koliko je ta reč resnična, še ni znano.

Podružnica Srpske sremske banke. Srpska sremska banka d. d. v Rumi, je otvorila podružnico v Iloku.

Menjične golice. Glede kolkovanja menjic v času, po 1. t. m. pa do dne, ko pridejo nove golice v veljavo, je generalna direktorija posrednih davkov v Beogradu odredila, da se zamorejo še nadalje uporabljati sedanje menjične golice tako, da se nanje naknadno prilepi kolek po T. št. 31, začasnega zakona o drž. trošarini, taksah in pristojbinah, z dne 27. junija t. l. Naknadno prilepljen kolek mora prepečatiti pred podpisom menjice davčni urad. Predpisi o naknadnem kolkovanju menjic ne veljajo za one menjice, ki so bile izpolnjene in podpisane pred 1. oktobrom t. l., ko je stopil v veljavo novi zakon.

Češki proračun. Proračun za leto 1922 je dogotovljen. Z znatnim črtanjem raznih postavk je bil znižan prvotni primanjkljaj, ki je znašal nad dve milijardi, na pol milijarde. Vendar pa pri tem še niso vštetli izdatki za doklade državnim nastavljenem za leto 1922, ki znašajo okoli dve milijardi.

Rusija urejuje državno banko. Sovjetska vlada je sklenila, da bo ustanovila rusko državno banko, ki bo imela pravico izdajati novčnice.

Carina.

Zakon o izvozu in izvoznih carinah vsebuje Uradni List pokrajinske uprave za Slovenijo št. 122 z dne 7 oktobra t. l. pod točko 306.

Ukinjenje carinarnic. Ministristvo financ je sklenilo, da se v naši državi ukinejo vse odvišne carinarnice, ter da se nekatere od njih, ki so bile prvorazredne, spremene v drugorazredne, da se tako zmanjšajo državni izdatki.

Za premeščenje carinarnice iz Čakovec v Varaždin. Varaždinski gospodarski krogi so vložili prošnjo, da se premešči carinarnica iz Čakovec v Varaždin.

Naš konzulat v Pragi je obvestil naše ministristvo za trgovino in industrijo, da je na podlagi rešenja češkoslovaškega urada za zunanjo trgovino, do nadaljnjega ukinjena uvozna taksa za krmila.

Promet.

Zveza s Prekmurjem. Za gradnjo potrebnega mostu za zvezo Prekmurje in Ljutomera, je bil dovoljen na seji ministrskega sveta kredit v znesku enega milijona kron. Minister Kukovec je zahteval na seji, da se razpiše konkurz za gradnjo proge Murska Sobota - Ljutomer - Ormož. Minister za promet je obljubil, da bo predhodna dela pospešil in razpisal konkurz čim prej. Potreben kredit za to progo je v notranjem državnem posojilu že zagotovljen.

Zgradba novih prog. Pred kratkim se je vršila v Varaždinu anketa o investicijskem posojilu, na kateri je bila sprejeta resolucija, da se zaprosi ministristvo, da se na račun tega investicijskega posojila zgradi še ne dograjena proga med Krapino in Lupinjakom, da se proga Zagreb - Varaždin - Lendava preure-

di v železniško progo I. razreda in da se zgradi nova podravska proga Koprivnica - Varaždin - Ormož.

Pomanjkanje pokritih vagonov za prevažanje poljskih pridelkov. Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu je na razne pritožbe radi pomanjkanja pokritih vagonov za prevoz poljskih pridelkov odgovorilo sledeče: Radi živahnega izvoza živine in kvarljivega blaga je nastalo pomanjkanje pokritih vagonov, zato taki vozovi za drugo blago niso na razpolago. Z ozirom na prehrano pasivnih krajev, so dobile postaje, ki se nahajajo v bližini mlinov navodilo, da zamorejo sprejemati in odpošiljati moko. Za poljske pridelke v zrnu, ki se na odprtih vagonih ne kvarijo, se zaprti vozovi ne morejo oddajati.

Ugodnosti pri izvozu vina in svežega grozdja iz naše države. Ministristvo za promet je odobrilo z odlokom št. 29.884 z dne 6. septembra t. l., da se od dne, ko je bil odlok razglašen v Službenih Novinah, pa do prihodnje odredbe računa: 1. vozarina za vino, z najmanj 10 tisoč kilogrami od vagona in tovrnega lista, ali če je vozarina za toliko plačana, po razredu II., 2. za sveže grozdje, kot brzovozno blago v vseh količinah po razredu I. Pošiljke svežega grozdja se morajo odpravljati brezpogojno s prvim osebnim ali mešanim vlakom kot brzovozno blago. Ugodnosti veljajo le za izvoz iz naše države v inozemstvo za proge državnih železnic in proge vicinalnih železnic, ki so pod državno upravo.

Dobava, prodaja.

Dobava 60 vagonov krušne pšenične moka. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši 20. t. m. ob 11. uri dopoldne pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani druga pismena ofertalna licitacija glede 600.000 kg krušne pšenične moka 80%. Pogoji za to dobavo se dobe osebno pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Oddelek za socialno skrb, invalidski odsek pokrajinske uprave za Slovenijo, želi nabaviti za invalidske zavode 165 komadov stolov, 125 nočnih omaric, 28 dvodelnih omar, 31 skrinjice za premog, 18 miz razne velikosti, 25 obešalnikov prostostojećih, 15 umivalnikov z opremo (kovinast emajliran), 24 pljuvalnikov iz pločevine, emajlirani, 2 pisalni mizi, 1 omaro za pisarniške potreščine, 1 omaro za knjižnico, 10 klopi, 1 omaro kredenco za kuhinjo. Dobaviti bo 20 stolov, 80 nočnih omaric, 6 dvodelnih omar, 2 pisalni mizi, 6 klopi, 16 skrinjice za premog, 5 miz, 10 obešalnikov, 1 omaro kredenco, 1 omaro za knjižnico in 1 omaro za pisarno franko invalidski dom v Rogaski Slatini, ostalo opremo pa franko invalidski dom v Ljubljani (Št. Peterska vojašnica). Vzorec navedenih predmetov so na ogled v invalidskem domu v Ljubljani v Št. Peterski vojašnici (pri upravitelju). Pravilno kolkovane in zapečatenе pismene ponudbe naj se pošljejo na gori omenjeni odsek (Ljubljana Št. Peterska vojašnica) najkasneje do 16. oktobra 1921. V ponudbi je navesti, v katerem roku (od dne naročila) se dobavi pohištvo. Odsek si pridr-

žuje pravico, da sprejme izmed vposlanih ponudb eno, ali pa tudi več. Obenem s ponudbo je poslati tudi potrdilo za položeno varščino, ki znaša 10% od skupnega nabavnega zneska. Fature se poravnajo najkasneje 14 dni potem, ko je bilo blago pravilno prevzeto.

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Goveje meso 28 do 34 kron kg prve vrste, 20 do 26 K kg druge vrste; telečje meso 24 K druge, 26 K prve vrste (kranjska teleta); svinjina prve vrste 44 K, druge vrste 40 K. Slanine primanjkuje. Domača kranjska slanina 50 do 55 K. Jabolka prve vrste 12 K, druge 8 K; hruške I. vrste 16 kron, druge 12 K, tretje 8 K. Moka št. 0 18.50, bela krušna moka 15 K, črna krušna moka 14 K, kaša 12 K, ješprenj 12 K, otrobi 6 K, koruzna moka 12 K, koruzen zdrob 13 K, ajdova moka prve vrste 18, druge 16 K. Luščen fižool novi 10 K liter, čebula 8 K kg, krompir 4 K, kisló zelje 12 K.

Poročilo s tržišča s poljskimi pridelki. Vpliv prometnega davka se je že pokazal. Trgovci so nastavili za vse pridelke višje cene, ker ne kalkulirajo točno in zaokrožujejo cene navzgor. Za pšenico zahtevajo 1045-1065 K, za koruzo 840-850 K, za oves 770-780 K, za rž 885-895 K, za ječmen 895-920 K, moka 0 stane 15.80-16.20 K z vrečo. Vse cene postaja natovor.

Hmelj.

XXVII. brzojavno tržno poročilo: Zatec, 6. oktobra 1921. Kupčija zopet bolj čvrsta, 6400-7000 č. K za 50 kg. Nürnberg: 7400-8400 mark za 50 kilogramov.

Kolonijalno blago.

Riz. Hamburg. Položaj na trgu je slab, cene so popolnoma odvisne od tečaja deviz in so se koncem preteklega tedna nekoliko zvišale.

Siam Patna, glasilan M 9, Fancy blue rose 9.50-10, Fancy screenings 6.85, Chice screenings 6.55, Burma št. II. 7.60, Burma A. I. lomljen 5.30. Saigon I. 7.15, po kg. brutto za netto z vrečo.

Čaj. London. Tržišče čvrsto. Indian common leaf 7½ d.

Hamburg. Na trgu vlada mir, ker so cene v nemškem denarju previsoke. Iz tega vzroka niso bile sklenjene večje kupčije. Plača se po kakovosti za:

Darjeeling Orange Peccoe M 27 do 35. Ceylon Orange Peccoe 19-22 M. Indian Orange Peccoe 14-18 M. Ningchows 13.50-17.

Zaloga pohištva
lastnega izdelka

Andrej Kregar

strojno mizarstvo Št. Vid n. Ljubljano.

Izvršuje vsa stavbena in pohištvna mizarstva dela po naročilu. Cenik pohištva na ogled.

FRANCOSKA!

PONUDITE IN POVZORČITE VSE IZVOZNE PREDMETE, ZLASTI DEŽELNE PRIDELKE, FRANKO IN ZACARINJENO ŠPILJE, UVOZNI TVRDKIJANKO LAVRIČ, STRASBOURG, RUE CHARLES APPELL 1, BRZOJAVNI NASLOV »SLOVENIA STRASBOURG«.

Sprejema vloge
na hranilne knjižice
žiro in druge vloge
po najugodnejših
pogojih.

Jadranska banka

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Trst, Wien,
Zadar, Zagreb.

Izvršuje vse bančne
posle po najugod-
nejših pogojih.

Poslovne zveze z vsemi večjimi
kraj v tu- in inozemstvu.

Trgovci!

**Blaznikova Velika
Pratika za l. 1922
je izšla.**

To je najstarejša in prava
kmetska Pratika koja za-
hteva vsaka kmetska hiša.
Nadrobno stane K 5.—. Na
debelo dobe trgovci **znaten
popust**. Naroča se v zalo-
žništvu tiskarne J. Blaznika
nasl. v Ljubljani, Breg št. 12.

**MANUFAKTURA IN
TEKSTILNO BLAGO
NA DEBELO IN DROBNO
K. WORSCHÉ
MARIBOR
GOSPOSKA ULICA ŠT. 10.**

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z. o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:
COPAL VARNISH.
Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.
Fini kopalov lak
za znotraj.
SUPERFINE COPAL
BODY VARNISH.
Lak za kočije, najfin.
FINE COPAL CAR-
RIAGE BODY VARNISH.
Lak za kočije, fini.
PALE FLATTING
VARNISH SPRF.
Brusilni fini prep. ak.
PALE FLATTING
VARNISH UNIVERSALE
Brusilni prepar. lak.
EXTERIOR COPAL
VARNISH FINE.,
Fini zračni lak.
EXTERIOR COPAL
VARNISH SPRF.
Najfinejši zračni rap. lak
PALE SICCATIVE
FLUID
Sikatif, svetel.
DARK SICCATIVE
FLUID.
Sikatif, temen.
SPRF. WELLRIGHT
VARNISH.
Lak za kočijske sta
najfinejši.

Priznana najboljša in
zanesljiva kakovost:
barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-
nate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiss),
strojno olje, karbolinej,
steklarski in mizarski
klej, pleskarski, slikar-
ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v te
stroko spadajoči
predmeti.

„MERA KL“.
Lak za pode.
„MERA KL“.
Linoleum lak za pode.
„MERA KL“.
Emajlni lak.
„MERA KL“.
Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:
JAPAN BLACK
VARNISH.
Lak za gvozdje, japan.
FINE JAPAN BLACK
VARNISH.
Fini črni japonski lak.
QUECK BLACK
VARNISH
Japan. lak s sikativom.
ISOLATING BLACK
VARNISH.
Izolirni lak.
LIQUID DRIERS PALE
Terebina svetla.
LIQUID DRIERS DEEP.
Terebina temna.
DAMAR VARNISH.
Damarov lak.
ENAMEL VARNISH
WHITE.
Emajl bell.
ENAMEL VARNISH
BLUE, RED, GREEN.
Emajl moder, rudeč,
zelen.
FINE ENAMEL
VARNISH WHITE.
Emajl bell, izredno fini.

**Lesna industrija
Bratje Tavčar**

Centrala Maribor
Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica
Telefon št. 1.

**Ponuja
vsakorstni rezani
in tesani les.**

„ M E S N A “
(lastniki Bratje Tavčar)

Družba z o. z. za izvoz v inozem-
stvo mesa, mesnatih in maščobnih
proizvodov.

Maribor

Kopališka ulica šte. 11.
Interurban telefon št. 245.

Kupuje

po najvišjih dnevnih cenah pitane
(tovljene)
svinje, govedo itd.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Francišškanska ulica 4

**MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo**

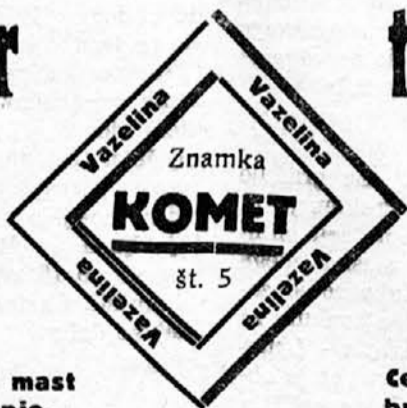
Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bobinjski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER
Ljubljana, Resljeva cesta 3.

! Pozor

trgovci!

Nepremočljiva mast
za čevlje in usnje.

Cene in kvaliteta
brez konkurence.

Rafinerija mineralnega olja

Cankarjeva ul. 1 **Maribor** Cankarjeva ul. 1

Vzorci na zahtevo brezplačno.

Nagrobne lučice sveče, milo es-
vesko in toal.

Kremo (čistilo) Ilirija, Jurjevo,
Jadran, Adria,
C. M., Dilber, Cipulin, mast (vaze-
lina) ličilo, Sidol,

Krtače ribarice iz riževe slame in
korenine, konjske, za likanje
(glanc) mazalke, motvoz in čev-
ljarsko prejo (dreto),

Bičevnike prave tržaške, gladke
in pletene, orehove ple-
tene, biče, vezalke (jermena) za
čevlje,

Cigaretni papir vseh vrst, pi-
semski, trgov-
ski, kancliski, konceptni, gladilni,
(šmirgel) in stekleni papir ter drugo
kratko robo nudi po najnižjih cenah
veletrgovina

Osvald Dobeic, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9.

OFICIJELNI ŠPEDITERJI „LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Zagreb, Rakek, Trst, Wien.
Raznovrstne spedicije.

BALKAN

d. d. za mednarodne transporte.

Reekspedicije. - Preselitve s
pohištenimi vozovi. - Zaccari-
nanja, carinska agentura.